

Bruselj, 14. november 2022
(OR. en)

14718/22

ENV 1152
JAI 1459
CRIMORG 159
RELEX 1522
DEVGEN 204
COMER 137
EUROJUST 97
ENFOPOL 554
ENFOCUSTOM 165

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj: za generalno sekretarko Evropske komisije:
direktorica Martine DEPREZ

Datum prejema: 9. november 2022

Prejemnik: Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije

---

Št. dok. Kom.: COM(2022) 581 final

Zadeva: SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU,
EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU
REGIJ Revizija akcijskega načrta EU za boj proti nezakoniti trgovini s
prostoživečimi vrstami

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2022) 581 final.

Priloga: COM(2022) 581 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 9.11.2022
COM(2022) 581 final

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Revizija akcijskega načrta EU za boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami

{SWD(2022) 354 final} - {SWD(2022) 355 final}

Revizija akcijskega načrta EU za boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami

Ozadje

December 2022 bo odločilen trenutek za ohranjanje svetovne biotske raznovrstnosti. Podpisnice Konvencije o biološki raznovrstnosti se bodo sestale v Montrealu, kjer se bo zaključila 15. konferenca pogodbenic Konvencije. Na srečanju bodo podpisnice poskušale oblikovati globalna prizadevanja za opredelitev ukrepov za zaustavitev in obrnitev trenda nadaljnjega uničevanja biotske raznovrstnosti ter za zavezanost takim ukrepom. Mesec dni prej se bodo v Panami sestale pogodbenice Konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi prostoživečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami (CITES), da bi pregledale ukrepe za zagotovitev, da mednarodna trgovina s prostoživečimi živalmi in rastlinami ne ogroža preživetja vrst.

Boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami je ključni del prizadevanj za zaustavitev izgube biotske raznovrstnosti. Kot je poudarila Medvladna platforma o biološki raznovrstnosti in ekosistemskih storitvah, je trajnostna uporaba prostoživečih vrst bistvenega pomena za zadovoljitev potreb sedanjih in prihodnjih generacij. Trajnostna uporaba prostoživečih vrst lahko pomaga ustaviti pojav novih pandemij, zagotavlja trajnostne možnosti za preživljanje lokalnim in domorodnim ljudstvom ter prispeva k obnovi in ohranjanju biotske raznovrstnosti. Nasprotno pa to trajnostno rabo ogroža nezakonita ali neučinkovito urejena trgovina s prostoživečimi vrstami¹.

Globalni okvir za biotsko raznovrstnost po letu 2020, ki naj bi bil sprejet decembra na 15. konferenci pogodbenic Konvencije o biološki raznovrstnosti, naj bi določal konkretne cilje in naloge za zagotovitev, da so nabiranje, uporaba in trgovanje s prostoživečimi, kopenskimi, sladkovodnimi in morskimi vrstami zakoniti in trajnostni. Namen tega posodobljenega akcijskega načrta je prispevati k temu, da Evropska unija in njene države članice v celoti izpolnijo to zavezo.

Nezakonita trgovina s prostoživečimi vrstami je še vedno resna in razširjena. Glede na poročilo Urada Združenih narodov za droge in kriminal o kriminalu, povezanem s prostoživečimi vrstami, po svetu za leto 2020 ni države na svetu, ki ne bi bila prizadeta zaradi nezakonite trgovine s prostoživečimi vrstami, pri čemer gre za najrazličnejše vrste, od jegulj do luskavcev in rožnega lesa². Od začetka pandemije COVID-19 se je na svetovni ravni zmanjšalo število zasegov prostoživečih vrst, s katerimi se nezakonito trguje, s strani organov³, vendar ni dokazov, da bi se sama nezakonita trgovina omejila.

Nezakonita trgovina z vrstami je eden od povzročiteljev svetovne izgube biotske raznovrstnosti⁴. Nezakonito izkoriščanje vrst lahko močno oslabi prostoživeče populacije in

¹ IPBES, *Summary for policymakers of the thematic assessment of the sustainable use of wild species of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services* (Povzetek tematske ocene trajnostne uporabe prostoživečih vrst, ki jo je pripravila Medvladna platforma o biološki raznovrstnosti in ekosistemskih storitvah, namenjen oblikovalcem politik), 2022.

² UNODC, *World Wildlife Crime Report* (Poročilo o kriminalu, povezanem s prostoživečimi vrstami, po svetu), 2020.

³ TRAFFIC, *An overview of seizures of CITES-listed wildlife in the EU in 2020* (Pregled zasegov prostoživečih vrst, navedenih na seznamu Konvencije CITES, v EU v letu 2020), 2022.

⁴ IPBES, *Summary for policymakers of the global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services* (Povzetek globalne ocene biotske raznovrstnosti in ekosistemskih storitev, ki jo je pripravila Medvladna platforma za znanstveno politiko o biotski raznovrstnosti in ekosistemskih storitvah, namenjen oblikovalcem politike), sekretariat IPBES, Bonn, Nemčija, 2019.

v nekaterih primerih povzroči njihovo izumrtje⁵. Vpliva lahko tudi na vrste, ki niso neposredna tarča nezakonite trgovine, na primer prek prilova ali izčrpanja habitata. Nezakonito odstranjevanje ključnih vrst iz ekosistemov ima lahko tudi kaskadne učinke z vplivanjem na ekosistemske storitve, uničevanjem pomembnih ponorov ogljika ter rušenjem zdravja in ravnovesja zemlje in vode⁶. Poleg tega lahko izpust tujerodnih vrst, s katerimi se nezakonito trguje, v naravo v namembnih državah ogrozi lokalne habitate, kar ima lahko uničujoče posledice za avtohtone vrste.

Nezakonita trgovina s prostoživečimi vrstami ima tudi **zelo uničujoče socialno-ekonomske učinke**. Razširjena nezakonita trgovina s prostoživečimi živalskimi vrstami lahko poveča tveganje prenosa zoonotskih bolezni (tj. bolezni, ki izvirajo iz živali in nato okužijo ljudi), kar ima lahko uničujoče posledice za javno zdravje. Zaradi uničevanja ekosistemov, ki je lahko posledica divjega lova in nezakonite trgovine, so **lokalne skupnosti pogosto prikrajšane za zakonite in trajnostne oblike dohodka**. Te zakonite in trajnostne oblike dohodka vključujejo turizem v naravi, dobro upravljan trofejni lov in trajnostno trgovino s prostoživečimi vrstami. Dobro upravljana trgovina s prostoživečimi vrstami lahko dejavno koristi ohranjanju vrst, saj lokalne skupnosti spodbuja, da varujejo prostoživeče vrste v svojem okolju in si hkrati zagotovijo zadostno in trajnostno preživetje. Vendar je **nezakonita trgovina s prostoživečimi vrstami ekonomsko zelo donosna**. Privlačnost nezakonite trgovine s prostoživečimi vrstami zaradi narave kaznivega dejanja z nizkim tveganjem in visoko nagrado resno ogroža javno varnost. Slabi pravno državo in legitimne institucije. Nezakonita trgovina s prostoživečimi vrstami ima koristi od korupcije in prispeva k njej, hkrati pa podpira nadaljnje kriminalne dejavnosti⁷. Obstajajo jasni dokazi o **povezavah med nezakonito trgovino s prostoživečimi vrstami, organiziranim kriminalom (vključno z nedovoljeno trgovino z orožjem) in terorizmom**⁸.

Ključna vloga EU

EU deluje kot vozlišče svetovne nezakonite trgovine s prostoživečimi vrstami⁹, zato ima ključno vlogo v boju proti njej. Sporočena **vrednost nezakonite trgovine s prostoživečimi vrstami v EU je leta 2019 znašala najmanj 4,7 milijona EUR**, vendar je verjetno precej višja¹⁰.

EU je zato na svetovni ravni v dobrem položaju za vodenje boja proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami. Predpisi EU o trgovini s prostoživečimi vrstami omogočajo, da se pri zaščiti ogroženih vrst pred netrajnostnim izkoriščanjem presežejo zahteve iz Konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi prostoživečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami (CITES). Sedanji predpisi EU o trofejnem lovu na primer razširjajo obveznosti glede dovoljenj na

---

⁵ Maxwell, S., idr., *Biodiversity: the ravages of guns, nets and bulldozers* (Biotska raznovrstnost: uničevanje s puškami, mrežami in buldožerji), *Nature*, 536, str. 143–145, 2016.

⁶ UNODC, *Global Programme for Combating Wildlife and Forest Crime, Annual Report* (Globalni program za boj proti kaznivim dejanjem, povezanim s prostoživečimi vrstami in gozdovi, letno poročilo), 2021.

⁷ Evropska komisija, Generalni direktorat za mednarodno sodelovanje in razvoj, *Study on the interaction between security and wildlife conservation in sub-Saharan Africa: summary report* (Študija o povezavah med varnostjo in ohranjanjem prostoživečih vrst v podsaharski Afriki: zbirno poročilo), Evropska komisija, 2019.

⁸ UNODC, *World Wildlife Crime Report* (Poročilo o kriminalu, povezanem s prostoživečimi vrstami, po svetu), 2020.

⁹ Europol, *Environmental Crime in the age of Climate Change* (Okoljska kriminaliteta v dobi podnebnih sprememb), 2022.

¹⁰ TRAFFIC, *Overview of seizures of CITES-listing wildlife in the European Union, January 2019 to December 2019* (Pregled zasegov prostoživečih vrst s seznama CITES v Evropski uniji, od januarja do decembra 2019), 2020.

vrste, ki niso uvrščene na najstrožji seznam Konvencije CITES, in povečujejo nadzor nad njimi.

EU lahko izkoristi svoje dolgoletne izkušnje v boju proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami

Novi akcijski načrt temelji na prejšnjem akcijskem načrtu EU za boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami (2016–2020)¹¹. Pri oceni akcijskega načrta iz leta 2016 je bilo ugotovljeno, da je od leta 2016 nezakonita trgovina s prostoživečimi vrstami kot prednostno vprašanje zasedla višje mesto na dnevnem redu številnih oblikovalcev politik, organov kazenskega pregona ter deležnikov v EU in po svetu. EU in njene države članice so zdaj okrepile izvršilne ukrepe, na primer z okrepljenimi čezmejnimi preiskavami z dejavnim sodelovanjem Europol, Eurojusta in organov kazenskega pregona. To je privedlo do več zasegov in kazenskih pregonov, vključno prek dejavnosti Evropske večdisciplinarne platforme proti grožnjam kriminala (EMPACT). Poleg tega je Evropska komisija povečala podporo ustreznim nacionalnim organom in evropskim mrežam strokovnjakov s področja kazenskega pregona na področju boja proti okoljski kriminaliteti ter sodelovanje z njimi. Komisija je sprejela tudi predlog nove direktive EU za preprečevanje okoljske kriminalitete.

EU je vodila tudi ukrepe proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami v večstranskih forumih, zlasti v okviru Konvencije CITES. Da bi izpolnila svojo zavezo glede nadaljnega ukrepanja proti divjemu lovu na slone in nezakoniti trgovini s slonovino po vsem svetu, je posodobila svoja pravila, s katerimi je odpravila večino oblik trgovine s slonovino v EU.

Mobilizirane so bile tudi diplomatske mreže EU in držav članic, ki dejavno sodelujejo v dvostranskih in regionalnih dialogih. Ne nazadnje EU od leta 2016 zagotavlja tudi znatna finančna sredstva za gradnjo zmogljivosti in mednarodno ukrepanje proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami, med drugim za: (i) zavzemanje za vključevanje lokalnih skupnosti v državah izvora nezakonite trgovine s prostoživečimi vrstami in (ii) zagotavljanje alternativnih načinov preživljanja in alternativnih virov dohodka tem lokalnim skupnostim.

Stalni izzivi in nove priložnosti

Kljub tem prizadevanjem nezakonita trgovina s prostoživečimi vrstami skupaj s podnebnimi spremembami in degradacijo okolja še naprej resno ogroža prostoživeče vrste ter preživetje in varnost ljudi. Ščasoma so se spremenile trgovske poti in vrste, s katerimi se trguje. Poleg tega so zaradi povečane **uporabe spletnih platform za nezakonito trgovanje s prostoživečimi vrstami** ter s tem povezane **uporabe storitev pošiljanja majhnih pošilk** nastali novi izzivi pri odkrivanju in preiskovanju tovrstnih kaznivih dejanj, zaradi česar so potrebne nove rešitve in več sredstev. Povečanje števila zasegov prostoživečih vrst, s katerimi se nezakonito trguje, v EU od leta 2016 ni vodilo v sorazmerno povečanje števila kazenskih pregonov in obsodb. Pomanjkanje specializiranega osebja, virov in usposabljanja v številnih državah članicah in državah, ki niso članice EU, je še naprej velika težava. Obstaja tudi možnost za izboljšanje sodelovanja: (i) v državah članicah EU, (ii) med državami članicami EU, (iii) med EU in državami, ki niso članice EU, ter (iv) z deležniki in civilno družbo.

Nadaljnji koraki

Namen tega revidiranega akcijskega načrta je usmerjati ukrepe EU za boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami v obdobju do leta 2027. Ta načrt temelji na akcijskem

---

¹¹ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij, *Aksijski načrt EU za boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami* (COM(2016) 87 final).

načrtu iz leta 2016 in je namenjen **celovitemu odzivu na sedanje izzive**. Osredotoča se na nezakonito trgovino s prostoživečimi vrstami, vendar ustvarja potrebne povezave z uredbami EU o trgovini s prostoživečimi vrstami ter drugimi povezanimi politikami.

Za obravnavanje problematike nezakonite trgovine s prostoživečimi vrstami so potrebni celovit pristop ter vrsta ukrepov na stičišču trgovine s prostoživečimi vrstami in širše politike ohranjanja prostoživečih vrst, vse zato, da se omogoči le trajnostna trgovina s prostoživečimi vrstami.

Akcijski načrt temelji na štirih glavnih prednostnih nalogah, ki so navedene v nadaljevanju.

Prednostna naloga 1: preprečevanje nezakonite trgovine s prostoživečimi vrstami in spoprijemanje z njenimi temeljnimi vzroki

Prednostna naloga 2: krepitev pravnega okvira in okvira politike za boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami

Prednostna naloga 3: izvrševanje predpisov in politik za učinkovit boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami

Prednostna naloga 4: krepitev globalnega partnerstva med državami izvora, potrošnje in tranzita v boju proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami

Vsaka prednostna naloga ima več ciljev, za vsakega od njih pa je bilo opredeljenih več ukrepov. Ti ukrepi niso izčrpani in se lahko dopolnijo z dodatnimi ukrepi. Cilji in z njimi povezani ukrepi so podrobno opisani v Prilogi.

Novi akcijski načrt (se) s temi prednostnimi nalogami:

- osredotoča na **večagencijsko sodelovanje in usklajevanje** za učinkovito preprečevanje, odkrivanje, pregon in sankcioniranje kriminala, povezanega s prostoživečimi vrstami¹². V okviru akcijskega načrta **se bo okrepilo sodelovanje: (i) med organi kazenskega pregona držav članic EU ter (ii) med EU, njenimi državami članicami in državami, ki niso članice EU**;
- spodbuja države članice EU in države, ki niso članice EU, da nezakonito trgovino s prostoživečimi vrstami obravnavajo kot hudo kaznivo dejanje ter **gradijo zmogljivosti in specializacijo v verigi izvrševanja**, da bi sorazmerne in odvračilne sankcije postale pravilo;
- **proučuje potrebo po novih zakonodajnih in političnih pobudah ter njihovo dodano vrednost in izvedljivost**, s čimer bi se zagotovilo, da bi bilo ukrepanje EU proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami še naprej dovolj odločno in sorazmerno z grožnjo, ki jo predstavlja nezakonita trgovina s prostoživečimi vrstami;
- **izkorišča zagon, ki ga je zagotovilo sprejetje akta o digitalnih storitvah, za okrepitev ukrepov proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami na spletu**. V zadnjih letih se je trgovina s prostoživečimi vrstami na spletu močno povečala, kar je storilcem kaznivih dejanj olajšalo delovanje z manjšim tveganjem in na širšem trgu. Zaradi splošnega povečanja e-trgovine se je v zadnjih letih povečal obseg mednarodnega paketnega poštnega prometa. S sprejetjem akta o digitalnih storitvah

¹² Ta potreba po sodelovanju in usklajevanju med drugim velja za: upravni organ CITES, izvršilne in strokovne organe, carinske zastopnike, policijo, državne tožilce, sodstvo, zdravstvene organe, organe za dobrobit živali in veterinarske organe, finančnoobveščevalne enote, ministrstva za zunanje zadeve in diplomatske misije.

bodo organi EU in držav članic dobili nova orodja za obravnavanje izzivov, povezanih s spletno trgovino, tudi s prostoživečimi vrstami. Okrepile se bodo sposobnosti in zmogljivosti organov kazenskega pregona ter carinskih in drugih ustreznih organov. Spodbujalo se bo sodelovanje z zasebnim sektorjem, kot je na primer sodelovanje v okviru koalicije za odpravo nezakonite trgovine s prostoživečimi vrstami na spletu (Coalition to End Wildlife Trafficking Online)¹³ ali partnerstva ROUTES¹⁴. Razvita bodo nova orodja za spremljanje zakonite trgovine s prostoživečimi vrstami ter odkrivanje in preiskovanje kriminala, povezanega s prostoživečimi vrstami. Ta orodja vključujejo **podatkovne zbirke, mobilne aplikacije, skenerje** in druga orodja;

- nezakonito trgovino s prostoživečimi vrstami še naprej obravnava kot globalno vprašanje, pri čemer se bodo zagotavljali mednarodno sodelovanje in **skladnost med ukrepi proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami v EU ter podpora ukrepom proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami na svetovni ravni**. Sodelovanje z državami, ki niso članice EU, se bo okrepilo prek dvostranskih izmenjav, regionalnih mrež, mrež za izvrševanje, trgovinskih sporazumov in večstranskih programov;
- povečuje **preglednost** postopka odločanja EU ter spodbuja močnejša partnerstva med EU in njenimi državami članicami na eni strani ter nevladnimi organizacijami, mednarodnimi organizacijami in zasebnim sektorjem na drugi strani. Priznal in olajšal se bo prispevek nevladnih organizacij, mednarodnih organizacij in zasebnega sektorja v boju proti kriminalu, povezanemu s prostoživečimi vrstami, tudi z njihovim vključevanjem v politične razprave¹⁵.

---

¹³ Glej koalicijo za odpravo nezakonite trgovine s prostoživečimi vrstami na spletu.

¹⁴ Glej *Reducing Opportunities for Unlawful Transport of Endangered Species* (Zmanjšanje priložnosti za nezakoniti prevoz ogroženih vrst) (routespartnership.org).

¹⁵ Vse točke, opisane v tem odstavku, so tudi temeljni cilji pobude EMPACT, varnostne pobude, ki jo vodijo države članice EU, da bi opredelile, prednostno razvrstile in obravnavale grožnje, ki jih predstavljajo mednarodni organizirani kriminal in hude oblike mednarodnega kriminala. EMPACT poteka v štiriletnih ciklih in je platforma za multidisciplinarno sodelovanje držav članic, ki jo podpirajo vse institucije, organi in agencije EU. Vanj so vključene tudi države, ki niso članice EU, mednarodne organizacije ter drugi javni in zasebni partnerji.

Zadostni finančni in človeški viri

V boju proti kriminalu, povezanemu s prostoživečimi vrstami, ni mogoče doseči pravega napredka, če ni na voljo dovolj finančnih sredstev, s katerimi bi se podprli spremljevalni ukrepi na ravni EU in v državah članicah EU. Ključnega pomena je, da se sredstva, namenjena spremljanju trgovine s prostoživečimi vrstami ter obravnavanju kriminala, povezanega s prostoživečimi vrstami: (i) določijo vnaprej, (ii) dajo na voljo ustreznim izvedbenim akterjem ter (iii) uporabijo čim učinkoviteje in enotneje.

Trgovina s prostoživečimi vrstami bi morala biti v celoti vključena v ustrezne sklade EU, ki obravnavajo: (i) varnost in organiziran kriminal, (ii) okolje in (iii) mednarodno sodelovanje/partnerstva. Zlasti bi morala biti prednostna naloga v okviru: platforme EMPACT, Sklada za notranjo varnost, programa LIFE in Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje.

Spremljanje napredka

Komisija bo za redno merjenje napredka v sodelovanju z državami članicami v prvem letu po sprejetju akcijskega načrta vzpostavila sistem za spremljanje njegovega izvajanja. Sistem bo vključeval enostaven mehanizem poročanja za države članice EU in deležnike, ki bo temeljil na obstoječih okvirih poročanja. Opredeljenih bo več kazalnikov, s katerimi se bodo, kolikor bo mogoče, merili doseženi rezultati v smislu splošnega učinka akcijskega načrta na trgovino s prostoživečimi vrstami.

Zaključek

Revidirani akcijski načrt EU za boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami krepi cilje akcijskega načrta iz leta 2016 in poudarja, da je EU še naprej predana boju proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami. Če ga bodo spremljala ustrezna sredstva, bo deloval kot načrt za ambiciozno in celovito ukrepanje in sodelovanje – v EU in po svetu – za odpravo nezakonite trgovine s prostoživečimi vrstami.

PRILOGA – Preglednica ukrepov (2022–2027)

Prednostna naloga 1 – preprečevanje nezakonite trgovine s prostoživečimi vrstami in spoprijemanje z njenimi temeljnimi vzroki

Cilji	Akterji	Ukrepi	Okvirna časovnica
1. Zmanjšanje povpraševanja potrošnikov po prostoživečih vrstah, s katerimi se nezakonito trguje	Komisija, države članice, mreže strokovnjakov EU in strokovne skupine ¹⁶	<ul style="list-style-type: none"> Spodbujanje učinkovitega izvajanja resolucije konference pogodbenic CITES 17.4 o strategijah zmanjšanja povpraševanja za boj proti nezakoniti trgovini z vrstami, navedenimi na seznamu Konvencije CITES. 	Stalno izvajanje
		<ul style="list-style-type: none"> Izvajanje dejavnosti ozaveščanja in dobro ciljno usmerjenih, na družboslovju temelječih dejavnosti za zmanjševanje povpraševanja, ki so usmerjene zlasti v spremembo ravnanja potrošnikov v EU. Podpiranje takih dejavnosti na drugih glavnih namembnih trgih. Dajanje prednosti dejavnostim, ki zmanjšujejo povpraševanje po v naravi odvzetih plazilcih, dvoživkah, pticah, steklenih jeguljah, afriških slonih, nosorogih in luskavcih ter zdravilih/dopolnilih, ki vsebujejo nezakonito nabrane divje rastline. Ozaveščanje potrošnikov o tem, kako razlikovati med zakonito in nezakonito trgovino. 	Od leta 2023
		<ul style="list-style-type: none"> Izvajanje pobud, ki podpirajo možnosti preživetja ter trajnostno uporabo prostoživečih vrst in proizvodov iz njih s spodbujanjem in olajševanjem zakonitega in trajnostnega izkoriščanja proizvodov iz prostoživečih vrst, in sicer na vseh ravneh v EU in zunaj nje. To bi moralo vključevati spodbujanje preglednih in sledljivih dobavnih verig za les¹⁷ in druge proizvode iz prostoživečih vrst ter izvrševanje obstoječih zahtev glede sledljivosti, kot so tiste v ribiškem sektorju¹⁸. 	Od leta 2023

¹⁶ Na primer Evropska mreža tožilcev za okolje, Mreža Evropske unije za izvajanje in uveljavljanje okoljskega prava, Forum sodnikov Evropske unije za okolje in regionalne mreže.

¹⁷ Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o omogočanju dostopnosti nekaterih primarnih in drugih proizvodov, povezanih s krčenjem in degradacijo gozdov, na trgu Unije in njihovem izvozu iz Unije ter o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 995/2010 (COM(2021) 706 final).

¹⁸ Uredba Sveta (ES) št. 1224/2009 z dne 20. novembra 2009 o vzpostavitvi nadzornega sistema Unije za zagotavljanje skladnosti s pravili skupne ribiške politike, o spremembi uredb (ES) št. 847/96, (ES) št. 2371/2002, (ES) št. 811/2004, (ES) št. 768/2005, (ES) št. 2115/2005, (ES) št. 2166/2005, (ES) št. 388/2006, (ES) št. 509/2007, (ES) št. 676/2007, (ES) št. 1098/2007, (ES) št. 1300/2008, (ES) št. 1342/2008 in razveljavitvi uredb (EGS) št. 2847/93, (ES) št. 1627/94 in (ES) št. 1966/2006.

Cilji	Akterji	Ukrepi	Okvirna časovnica
2. Krepitev sodelovanja domorodnih ljudstev in lokalnih skupnosti pri upravljanju in ohranjanju prostoživečih vrst, vključno s podporo razvoju trajnostnih možnosti preživljanja v državah izvora	Komisija, države članice	<ul style="list-style-type: none"> Izvajanje pobud na kopnem, kot je NaturAfrica, vodilna pobuda EU za podporo ohranjanju biotske raznovrstnosti v Afriki. Pobuda NaturAfrica podpira ključne pokrajine za ohranjanje in razvoj. To bo pripomoglo k ustvarjanju delovnih mest ter izboljšanju varnosti in trajnostnih načinov preživetja, hkrati pa bo ohranilo ključne ekosisteme in prostoživeče vrste, ki so bistvenega pomena za vse. 	Stalno izvajanje
		<ul style="list-style-type: none"> Uporaba pristopa, ki temelji na človekovih pravicah, pri ohranjanju in upravljanju prostoživečih vrst, s sodelovanjem lokalnih skupnosti in domorodnih ljudstev (na primer s: (i) pristopi k upravljanju naravnih virov, ki temeljijo na skupnosti, (ii) zagotavljanjem postopkov prostovoljnega soglasja po predhodnem obveščanju, (iii) učinkovitimi pritožbenimi mehanizmi in (iv) zagotovljenim dostopom do informacij). 	Stalno izvajanje
		<ul style="list-style-type: none"> Spodbujanje sodelovanja žensk in mladih pri upravljanju in ohranjanju prostoživečih vrst ter zagotavljanje pristopa k analizi in boju proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami, pri katerem se upošteva vprašanje spolov. 	Stalno izvajanje
		<ul style="list-style-type: none"> Obravnavanje povezave med prostoživečimi vrstami in varnostjo s podpiranjem ukrepov v državah, ki niso članice EU, ki: (i) spodbujajo socialno in gospodarsko stabilnost, (ii) krepijo pravno državo ter (iii) spodbujajo sodelovanje med organi kazenskega pregona, lokalnimi organi, partnerji za ohranjanje narave, lokalnimi skupnostmi in domorodnimi ljudstvi. 	Stalno izvajanje
3. Preprečevanje korupcije, povezane z nezakonito trgovino s prostoživečimi vrstami, in boj proti njej na nacionalni, regionalni in mednarodni ravni, vključno z državami izvora in tranzita ter namembnimi državami	Komisija, države članice	<ul style="list-style-type: none"> Spodbujanje učinkovitega izvajanja: <ul style="list-style-type: none"> konference pogodbenic CITES 17.6 o prepovedi, preprečevanju in odkrivanju korupcije, ki omogoča dejavnosti, ki so v nasprotju s Konvencijo, ter boju proti njej in Resolucije Generalne skupščine Združenih narodov 75/311 o boju proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami, zlasti njene točke 30, <p>ob upoštevanju načel na visoki ravni skupine G20 o boju proti korupciji, povezani z nezakonito trgovino s prostoživečimi vrstami in proizvodi iz njih.</p>	Stalno izvajanje

Cilji	Akterji	Ukrepi	Okvirna časovnica
		<ul style="list-style-type: none"> Racionalizacija protikorupcijskih ukrepov v programih za krepitev zmogljivosti ustreznih akterjev za boj proti kriminalu, povezanemu s prostoživečimi vrstami, v EU in zunaj nje (vključno z uradniki morskih pristanišč in letališč, prevoznimi podjetji in finančnimi posredniki/finančnim sektorjem, organi kazenskega pregona in upravnimi organi) v skladu s Konvencijo Združenih narodov proti korupciji in v tesnem sodelovanju z Uradom Združenih narodov za droge in kriminal (UNODC). 	Od leta 2023
4. Upoštevanje pristopa „eno zdravje“ pri urejanju trgovine s prostoživečimi vrstami v državah izvora in tranzita ter namembnih državah	Komisija, države članice	<ul style="list-style-type: none"> Proučitev tveganj za širjenje zoonoz, povezanih s trgovino s prostoživečimi živalmi in proizvodi, pridobljenimi iz prostoživečih živali, kot je divjinsko meso. 	Od leta 2023
		<ul style="list-style-type: none"> Izvajanje ciljno usmerjenih ukrepov za zmanjšanje teh tveganj v dobavnih verigah v skladu s štirimi vodilnimi načeli skupnega partnerstva za trajnostno upravljanje prostoživečih vrst¹⁹, vključno s projekti, kot sta projekt „Safety across Asia for the Global Environment“ (Varnost v Aziji za globalno okolje), ki ga financira EU in izvaja UNODC, ter program trajnostnega upravljanja prostoživečih vrst, ki ga izvaja Organizacija Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo²⁰. 	Od leta 2024

¹⁹ Glej „Collaborative Partnership on Sustainable Wildlife Management“ (skupno partnerstvo za trajnostno upravljanje prostoživečih vrst) (fao.org).

²⁰ Glej „Sustainable Wildlife Management, Policy Support and Governance Gateway and the Food and Agriculture Organization of the United Nations“ (trajnostno upravljanje prostoživečih vrst, portal za podporo politiki in upravljanje, Organizacija Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo) (fao.org).

Prednostna naloga 2 – krepitev pravnega okvira in okvira politike za boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami

Cilji	Akterji	Ukrepi	Okvirna časovnica
5. Vzpostavitev okvira za učinkovito izvajanje akcijskega načrta EU za boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami na nacionalni ravni in ravni EU	Države članice, Komisija	<ul style="list-style-type: none"> • Opredelitev in dodelitev jasnih odgovornosti za izvajanje ukrepov na nacionalni ravni in ravni EU ter zagotavljanje usklajevanja med ustreznimi akterji (na primer z: (i) ustanovitvijo medagencijskih odborov ali memorandumov o soglasju, (ii) sprejetjem nacionalnih akcijskih načrtov ali (iii) imenovanjem nacionalne kontaktne točke). 	Leto 2023
		<ul style="list-style-type: none"> • Vzpostavitev okvira za poročanje, spremljanje in vrednotenje akcijskega načrta na ravni EU in nacionalni ravni. Ta okvir bi moral biti usklajen z obstoječimi obveznostmi in strukturami poročanja, da bi se izognili dodatnemu upravnemu bremenu na ravni EU ali ravni držav članic. 	Leto 2023/2024
		<ul style="list-style-type: none"> • Uporaba platforme EMPACT kot ključnega instrumenta za izvajanje akcijskega načrta EU za boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami ter vključitev nacionalnih koordinatorjev EMPACT v izvajanje akcijskega načrta. 	Stalno izvajanje
6. Zagotavljanje, da sta politika EU in nacionalna politika na področju trgovine s prostoživečimi vrstami in nezakonite trgovine s prostoživečimi vrstami celoviti ter usklajeni z mednarodnimi obveznostmi, standardi in najboljšimi dokazi	Komisija, države članice	<ul style="list-style-type: none"> • Dejavno podpiranje in sodelovanje z mednarodnimi institucijami in strokovnjaki pri izvajanju raziskav ter razvoju/posodabljanju smernic in orodij za identifikacijo (tehničnih orodij, vključno s priročniki o forenzični znanosti in identifikaciji) o ključnih vprašanjih, povezanih s trgovino s prostoživečimi vrstami. 	Stalno izvajanje
		<ul style="list-style-type: none"> • Uvedba in naložitev sorazmernih, učinkovitih in odvračilnih sankcij za kriminal, povezan s prostoživečimi vrstami, v skladu z revidirano direktivo o okoljski kriminaliteti (ko bo sprejeta) ter izmenjava informacij in dobrih praks, da se zagotovi doslednost pri uporabi teh sankcij. 	Od leta 2023
		<ul style="list-style-type: none"> • Izvajanje posodobljenih smernic EU o trgovini s slonovino ter spremljanje njihovega izvajanja in rezultatov. 	Stalno izvajanje

Cilji	Akterji	Ukrepi	Okvirna časovnica
		<ul style="list-style-type: none"> Izvajanje poostregega nadzora nad uvozom lovskih trofejev (na primer s: (i) proučitvijo razširitve zahteve po uvoznem dovoljenju za lovske trofeje dodatnih vrst iz Priloge B k Uredbi Sveta (ES) št. 338/97, (ii) sodelovanjem z mednarodnimi partnerji pri posodabljanju razpoložljivih dokazov o vplivih trofejnega lova na prostoživeče vrste in (iii) povečanjem preglednosti mnenj skupine za strokovno presojo o kombinacijah držav in vrst za uvoz lovskih trofejev). 	Od leta 2023
		<ul style="list-style-type: none"> Proučitev potrebe po reviziji obstoječih ukrepov ali oblikovanju novih orodij za zmanjšanje netrajnostne trgovine s prostoživečimi vrstami ter njune dodane vrednosti in izvedljivosti (npr. „pozitivni seznam“ vrst, katerih primerki iz narave se lahko gojijo kot hišni ljubljenci in s katerimi se lahko trguje, inkriminacija vse trgovine z nezakonito odvzetimi prostoživečimi vrstami ali zahtevanje registracije vseh živali in rastlin, vnesenih v EU). 	Od leta 2023
7. Vključevanje ustreznih deležnikov v razvoj in izvajanje ukrepov proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami na ravni EU in nacionalni ravni	Komisija, države članice	<ul style="list-style-type: none"> Organiziranje rednih srečanj deležnikov na nacionalni ravni in ravni EU, vključno z mednarodnimi organizacijami, ustreznimi organi kazenskega pregona in pravosodnimi organi, civilno družbo, zasebnim sektorjem, akademiki in nacionalnimi vladami. 	Od leta 2023
		<ul style="list-style-type: none"> Organizacija tematskih sej skupine EU za uveljavljanje na področju trgovine s prostoživečimi vrstami s sodelovanjem ustreznih skupin civilne družbe, podjetij in akademikov. 	Od leta 2023
		<ul style="list-style-type: none"> Podpiranje organizacije multidisciplinarnih dni ukrepanja v okviru pobude EMPACT. 	Stalno izvajanje
8. Sodelovanje s poslovnimi sektorji, vključenimi v trgovino s prostoživečimi vrstami	Komisija, države članice	<ul style="list-style-type: none"> Organizacija sestankov skupine EU za uveljavljanje na področju trgovine s prostoživečimi vrstami z ustreznimi predstavniki podjetij za obravnavo posebnih vprašanj (npr. tradicionalna medicina, eksotične hišne živali/hišne živali, odvzete iz narave, luksuzna industrija, lovski turizem, les, ribištvo in trgovina z ribiškimi proizvodi, prevoz, kurirska podjetja in spletna trgovina). 	Od leta 2023

Cilji	Akterji	Ukrepi	Okvirna časovnica
		<ul style="list-style-type: none"> Zagotavljanje učinkovitega sodelovanja med upravnimi organi CITES in nacionalnimi upravnimi organi, pristojnimi za nadzor in izvrševanje pravil, določenih v predlagani direktivi o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnostnosti²¹. 	Od leta 2023
		<ul style="list-style-type: none"> Razvoj smernic o tem, kako bi morala podjetja izpolniti svojo obveznost glede potrebne skrbnosti v skladu s predlagano direktivo o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnostnosti v zvezi s trgovino s prostoživečimi vrstami. 	Leto 2024

Prednostna naloga 3 – izvrševanje predpisov in politik za učinkovit boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami

Cilji	Akterji	Ukrepi	Okvirna časovnica
9. Izboljšanje stopnje odkrivanja nezakonitih dejavnosti v EU in obravnavanje prednostnih tveganj	Države članice, Komisija, Europol	<ul style="list-style-type: none"> Zagotavljanje, da postopek priprave ocene ogroženosti zaradi hudih kaznivih dejanj in organiziranega kriminala (SOCTA) vključuje tudi oceno ogroženosti zaradi nezakonite trgovine s prostoživečimi vrstami, in sicer na podlagi podatkov, in če je to mogoče, na podlagi nacionalnih ocen ogroženosti, ki jih zagotovijo države članice. Poenostavitev zbiranja podatkov o nezakoniti trgovini. 	Leto 2023
		<ul style="list-style-type: none"> Redno razpravljanje o prednostnih tveganjih (in ukrepih za odpravo teh tveganj) v skupini EU za uveljavljanje na področju trgovine s prostoživečimi vrstami. 	Stalno izvajanje
		<ul style="list-style-type: none"> Razvoj in uporaba najsodobnejših orodij in metod za olajšanje dela organov kazenskega pregona in odkrivanje nezakonitih dejavnosti v zvezi s prostoživečimi vrstami, na primer z mobilnimi aplikacijami za osebje na terenu. Poročanje o dobrih praksah v skupini za uveljavljanje. 	Stalno izvajanje

²¹ Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnostnosti in spremembi Direktive (EU) 2019/1937 (COM(2022) 71 final).

Cilji	Akterji	Ukrepi	Okvirna časovnica
		<ul style="list-style-type: none"> Izvajanje elektronskega sistema EU za izdajanje dovoljenj CITES, da se: (i) olajša zakonita trgovina, (ii) olajša izmenjava podatkov, (iii) olajša odkrivanje lažnih dovoljenj in (iv) države, ki niso članice EU, spodbudi k razvoju združljivih sistemov. 	Leto 2023/2024
		<ul style="list-style-type: none"> Povezava elektronskega sistema za izdajanje dovoljenj CITES s carinskim sistemom enotnega okenca EU za izmenjavo potrdil (EU CSW-CERTEX – centralnim modulom okolja enotnega okenca za carino), da se carinskim organom EU olajšajo pregledi e-dovoljenj CITES EU in s tem izboljša izvrševanje določb CITES na mejah. 	Leto 2024
		<ul style="list-style-type: none"> Proučitev razširitve obveznosti označevanja na žive vrste iz Priloge B k Uredbi Sveta (ES) št. 338/97. 	Leto 2024
10. Zagotavljanje, da imajo organi pregona (vključno z organi kazenskega pregona in sodišči) potrebno sektorsko strokovno znanje za obravnavanje nezakonite trgovine s prostoživečimi vrstami	Komisija, države članice, Europol, CEPOL, Eurojust, EJTN, ERA	<ul style="list-style-type: none"> Organizacija medpoklicnih in čezmejnih usposabljanj za organe kazenskega pregona, pravosodne organe in kazenske sodnike, kadar je primerno, vključno s ciljno usmerjenim usposabljanjem o: (i) izboljšanju kakovosti preiskav finančnih tokov, (ii) osredotočanju na nezakonito trgovino s prostoživečimi vrstami na spletu in (iii) boljši uporabi sodobnih forenzičnih metod. Vključitev usposabljanja o kriminaliteti, povezani s prostoživečimi vrstami, v nacionalne učne načrte ustreznih akademij/šol za usposabljanje. Izmenjava podatkov, gradiva za usposabljanje in sodne prakse med državami članicami z uporabo orodij, kot je podatkovna zbirka sodne prakse Evropske mreže tožilcev za okolje ali orodje EU Trade in Wildlife Information Exchange (orodje za izmenjavo informacij EU o trgovini s prostoživečimi vrstami, TWIX) itd. 	Od leta 2023 Leto 2025 Stalno izvajanje

Cilji	Akterji	Ukrepi	Okvirna časovnica
		<ul style="list-style-type: none"> Tesno sodelovanje z ustreznimi organizacijami, združenji in mrežami ter prispevanje k projektom, ki se ukvarjajo z obravnavanjem in pregonom okoljske kriminalitete²². 	Stalno izvajanje
		<ul style="list-style-type: none"> Spodbujanje in podpiranje medsebojnih usposabljanj. 	Stalno izvajanje
		<ul style="list-style-type: none"> Spodbujanje in podpiranje: (i) specializacije organov kazenskega pregona, pravosodnih organov in drugih pristojnih organov na nacionalni ravni ter (ii) združevanja virov, na primer z ustanovitvijo posebnih enot za boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami v okviru vseh zadevnih organov kazenskega pregona. 	Od leta 2023/2024
		<ul style="list-style-type: none"> Spodbujanje pristojnih organov kazenskega pregona, da podpirajo kazenske postopke, ki jih vodijo policisti/tožilci, in sodelujejo v njih ter zagotavljajo svoje strokovno znanje in izkušnje. 	Stalno izvajanje
		<ul style="list-style-type: none"> Spodbujanje spletnega javnega dostopa do sodne prakse in sodnih dokumentov ter objavljane odmevnih primerov (ob ustreznem upoštevanju pravic glede varstva podatkov in zasebnosti) z dvojnim ciljem odvratanja od kaznivih dejanj in spodbujanja dobrih praks pri izvrševanju. 	Od leta 2024
11. Izboljšanje sodelovanja, usklajevanja, komunikacije in tokov podatkov v državah članicah in med njimi	Komisija, države članice, agencije EU	<ul style="list-style-type: none"> Vzpostavitev komunikacijskih kanalov v državah članicah med: (i) sektorskimi/upravnimi nacionalnimi organi, (ii) nacionalnimi organi kazenskega pregona in (iii) carino. 	Leto 2024
		<ul style="list-style-type: none"> Zagotavljanje skupnega pristopa k zbiranju in izmenjavi primerljivih, točnih in popolnih operativnih informacij o kriminaliteti, povezani s prostoživečimi vrstami. Zagotavljanje skladnosti, kolikor je mogoče, z zbiranjem statističnih podatkov o postopkih v zvezi z okoljsko kriminaliteto (vključno s kriminaliteto, povezano s prostoživečimi vrstami), ki jih izvajajo organi 	Leto 2024

²² Vključno s Forumom sodnikov Evropske unije za okolje, Evropsko mrežo tožilcev za okolje, Mrežo Evropske unije za izvajanje in uveljavljanje okoljskega prava, mrežo EnviCrimeNet in projektom „Successful Wildlife Crime Prosecution in Europe“ (uspešen pregon kriminala, povezanega s prostoživečimi vrstami, v Evropi).

Cilji	Akterji	Ukrepi	Okvirna časovnica
		kazenskega pregona (policija, tožilstvo).	
		<ul style="list-style-type: none"> • Sistematična izmenjava operativnih in strateških informacij o kriminaliteti, povezani s prostoživečimi vrstami, z Europolom prek mrežne aplikacije za varno izmenjavo informacij (SIENA) za zagotovitev, da so vsi potrebni podatki, ki kažejo realno sliko stopnje ogroženosti zaradi okoljske kriminalitete: (i) na voljo Europolu ter (ii) vključeni v oceno ogroženosti zaradi hudih kaznivih dejanj in organiziranega kriminala v EU. 	Stalno izvajanje
		<ul style="list-style-type: none"> • Na nacionalni ravni izdajanje obrazcev za informacije o tveganju, ki se bodo delili prek carinskega sistema EU za obvladovanje tveganja za blago iz prostoživečih vrst, da se izboljša profiliranje tveganja za carinske preglede/izmenjava informacij z uradniki organov kazanskega pregona EU na terenu. 	Stalno izvajanje
		<ul style="list-style-type: none"> • Zagotavljanje učinkovitega sodelovanja in izmenjave informacij med ustreznimi organi CITES, nacionalnimi enotami Eurola, Eurojustom, uradom OLAF in Interpolovo delovno skupino za kriminaliteto, povezano s prostoživečimi vrstami. 	Stalno izvajanje
		<ul style="list-style-type: none"> • Vzpostavitev rednega in strukturiranega sodelovanja in izmenjave informacij med skupino EU za uveljavljanje na področju trgovine s prostoživečimi vrstami ter ustreznimi akterji v okviru platforme EMPACT. 	Od leta 2023
		<ul style="list-style-type: none"> • Izvajanje rednih skupnih operacij, ki vključujejo čezmejno sodelovanje držav članic EU, Evropske komisije (OLAF) in ustreznih agencij EU, kot so Eurojust, Frontex, Europol in Evropska agencija za nadzor ribištva. Te operacije so lahko tudi del izvajanja operativnih akcijskih načrtov EMPACT. 	Stalno izvajanje

Cilji	Akterji	Ukrepi	Okvirna časovnica
		<ul style="list-style-type: none"> • Sistematično zaprošanje za operativno/sodno podporo Europolu/Eurojusta v primerih v zvezi s hudimi kaznivimi dejanji in organiziranim kriminalom, povezanimi s prostoživečimi vrstami. 	Stalno izvajanje
12. Sistematično obravnavanje povezav med nezakonito trgovino s prostoživečimi vrstami in organiziranim kriminalom, povezanim z njimi, zlasti z okrepljenim ukrepanjem proti nezakonitim finančnim tokovom	Komisija, države članice, Europol, Eurojust	<ul style="list-style-type: none"> • Podpiranje držav članic pri krepitvi njihovih zmogljivosti za: (i) razbijanje organiziranih kriminalnih struktur, vpletenih v nezakonito trgovino s prostoživečimi vrstami, in (ii) preiskovanje finančnih tokov v zvezi s kriminalom, povezanim s prostoživečimi vrstami. Ta podpora bi morala vključevati usposabljanje in ozaveščanje o tipologijah kaznivih dejanj in tveganjih²³. 	Od leta 2023
		<ul style="list-style-type: none"> • V skladu s strategijo EU za boj proti organiziranemu kriminalu za obdobje 2021–2025 sistematično izvajanje finančnih preiskav v preiskavah organiziranega kriminala, takoj ko v finančnem okolju obstajajo indici za prisotnost sredstev, pridobljenih s kaznivimi dejanji, ter sistematično izvajanje preiskav in postopkov za odvzem premoženjske koristi. 	Stalno izvajanje
		<ul style="list-style-type: none"> • Nadaljnja krepitev boja proti pranju finančnih tokov, ki izvirajo iz nezakonite trgovine s prostoživečimi vrstami, s podpiranjem in pregledovanjem izvajanja Direktive (EU) 2018/1673 o boju proti pranju denarja z uporabo kazenskega prava. 	Stalno izvajanje
		<ul style="list-style-type: none"> • Ozaveščanje o tem, kako se lahko direktiva o povrnitvi in odvzemu sredstev²⁴ (po sprejetju in začetku veljavnosti) in Direktiva (EU) 2019/1153 o določitvi pravil za lažjo uporabo finančnih in drugih informacij za namene preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja ali pregona nekaterih kaznivih dejanj²⁵ uporabljata v boju proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami. 	Od leta 2023/2024

²³ Npr. z uporabo orodij, kot je zbirka finančnih orodij za trgovanje s prostoživečimi vrstami (Wildlife Trade Financial Toolkit), <https://themisservices.co.uk/iwt>.

²⁴ Glej Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o povrnitvi in odvzemu sredstev (COM(2022) 245 final).

²⁵ Direktiva (EU) 2019/1153 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o določitvi pravil za lažjo uporabo finančnih in drugih informacij za namene preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja ali pregona nekaterih kaznivih dejanj ter o razveljavitvi Sklepa Sveta 2000/642/PNZ (PE/64/2019/REV/1).

Cilji	Akterji	Ukrepi	Okvirna časovnica
		<ul style="list-style-type: none"> Okrepitev sistematičnega odvzema premoženjske koristi, pridobljene z nezakonito trgovino s prostoživečimi vrstami, v kazenskih zadevah ter ozaveščanje uradnikov organov kazenskega pregona o razpoložljivih orodjih za odvzem kot odvrtačilnem ukrepu. Spodbujanje uporabe odvzetih sredstev za prispevanje k ohranitvenim ukrepom in boju proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami. 	Od leta 2023
13. Povečanje prizadevanj za reševanje spletnih vidikov nezakonite trgovine s prostoživečimi vrstami, vključno z izvajanjem akta o digitalnih storitvah in sodelovanjem s spletnimi platformami	Komisija, države članice	<ul style="list-style-type: none"> Izvajanje priporočil resolucije konference pogodbenic CITES 11.3, točki 12 in 13, o kriminaliteti, povezani s prostoživečimi vrstami, v zvezi z internetom. 	Od leta 2023
		<ul style="list-style-type: none"> Zagotavljanje učinkovitega sodelovanja med organi za upravljanje in izvrševanje Konvencije CITES ter koordinatorji digitalnih storitev na podlagi akta o digitalnih storitvah²⁶, vključno z zagotavljanjem zadostnih sredstev za spremljanje odkritih nezakonitih dejavnosti (npr. z ustanovitvijo spletnih delovnih skupin za podporo organom za upravljanje in izvrševanje Konvencije CITES). 	Od leta 2022
		<ul style="list-style-type: none"> Zagotavljanje usklajevanja med skupinami za izvrševanje in strokovnimi skupinami CITES ter Evropskim odborom za digitalne storitve. 	Od leta 2024
		<ul style="list-style-type: none"> Priprava smernic o trgovini s prostoživečimi vrstami na spletu za EU v skladu z aktom o digitalnih storitvah. 	Leto 2025
14. Izboljšanje dostopa do oskrbe za zasežene ali zaplenjene žive živali ali rastline	Države članice, Komisija	<ul style="list-style-type: none"> Upoštevanje smernic CITES za odstranjevanje zaseženih živih živali, kot jih vsebuje resolucija konference pogodbenic CITES 17.8 o odstranitvi osebkov vrst, navedenih na seznamu Konvencije CITES, s katerimi se je nezakonito trgovalo in ki so bili odvzeti, pri čemer je treba zagotoviti, da se ustrezno proučijo vse možnosti odstranjevanja/oskrbe in da so končne odločitve dobro utemeljene. 	Od leta 2023

²⁶ Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o enotnem trgu digitalnih storitev (akt o digitalnih storitvah) in spremembi Direktive 2000/31/ES (COM(2020) 825 final).

Cilji	Akterji	Ukrepi	Okvirna časovnica
		<ul style="list-style-type: none"> Razširitev mreže specializiranih reševalnih centrov na nacionalni ravni in izmenjava informacij o centrih na ravni EU. 	Leto 2025
		<ul style="list-style-type: none"> Spodbujanje sodelovanja med ustreznimi organi za zmanjšanje nepotrebnih zamud pri preiskavah in sodnih postopkih, da se čim bolj zmanjša nadaljnja škoda za osebek, s katerim se je nezakonito trgovalo. 	Stalno izvajanje
		<ul style="list-style-type: none"> Po potrebi povečanje prizadevanj za učinkovito ponovno naselitev zaseženih živih osebkov v naravo. 	Stalno izvajanje

Prednostna naloga 4 – krepitev globalnega partnerstva med državami izvora, potrošnje in tranzita v boju proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami

Cilji	Akterji	Vodilni ukrepi	Okvirna časovnica
15. Povečanje prepoznavnosti boja proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami po vsem svetu	Komisija, visoki predstavnik Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, države članice	• Redno uvrščanje nezakonite trgovine s prostoživečimi vrstami na dnevni red dvo- in večstranskih srečanj na visoki ravni.	Stalno izvajanje
		• Nadaljevanje dialoga s prednostnimi državami in regijami na tehnični in politični ravni, tudi v okviru partnerstev za izvrševanje zakonodaje, upravljanje in trgovanje na področju gozdov in gozdarstva.	Stalno izvajanje
		• Zagotavljanje, da se nezakonita trgovina s prostoživečimi vrstami obravnava kot hudo kaznivo dejanje, tudi z izvajanjem strategije EU za boj proti organiziranemu kriminalu za obdobje 2021–2025 in spodbujanjem sprejetja protokola o nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami v okviru Konvencije ZN proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu.	Od leta 2023
16. Zagotavljanje, da trgovinske politike in instrumenti EU podpirajo ukrepe proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami	Komisija, države članice	• Vključitev nezakonite trgovine s prostoživečimi vrstami na dnevni red: (i) trgovinskih dialogov s ključnimi partnerji in (ii) odbora STO za trgovino in okolje.	Stalno izvajanje
		• Predlaganje ambicioznih zavez za boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami v prihodnjih sporazumih o prosti trgovini, vključno s stalno podporo EU krepitvi afriškega celinskega območja proste trgovine.	Stalno izvajanje
17. Krepitev zmogljivosti ključnih držav izvora, tranzita in trga zunaj EU za boj proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami ter izboljšanje sodelovanja na področju izvrševanja med državami članicami, akterji EU na	Komisija, države članice, Europol	• Usposabljanje uslužbencev EU s področja boja proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami o mednarodnem sodelovanju in instrumentih, ki so na voljo v ta namen.	Od leta 2023
		• Krepitev zmogljivosti ter znanstveno in tehnično usposabljanje ustreznih organov kazenskega pregona, tožilcev in pravosodnih organov v ključnih državah, ki niso članice EU, ki jih je prizadela nezakonita trgovina s prostoživečimi vrstami, vključno z nadgradnjo nacionalnih pravnih okvirov za omogočanje čezmejnega preiskovalnega sodelovanja in sodelovanja med nacionalnimi pravosodnimi organi.	Stalno izvajanje

Cilji	Akterji	Vodilni ukrepi	Okvirna časovnica
področju izvrševanja in ključnimi državami, ki niso članice EU		<ul style="list-style-type: none"> Spodbujanje dvostranskih stikov, medsebojnega usposabljanja in izmenjav. Podpiranje neformalnih in formalnih regionalnih mrež zunaj Evrope, kot sta mreža Jaguar v Latinski Ameriki ali mreža TWIX v Afriki²⁷, ter spodbujanje njihovega sodelovanja z enakovrednimi evropskimi organi. 	Stalno izvajanje
		<ul style="list-style-type: none"> Sodelovanje z: (i) ustreznimi svetovnimi mrežami, kot sta Mednarodni konzorcij za boj proti kriminaliteti, povezani s prostoživečimi vrstami (ICCWC)²⁸ ter Mednarodna mreža za skladnost z okoljskimi predpisi in njihovo izvrševanje (INECE), ter (ii) organizacijami in mrežami civilne družbe, kot je koalicija za odpravo nezakonite trgovine s prostoživečimi vrstami na spletu, in podpiranje njihovega dela. 	Stalno izvajanje

²⁷ Npr. AFRICA-TWIX.

²⁸ Zajema Interpol, sekretariat CITES, Svetovno carinsko organizacijo, Urad Združenih narodov za droge in kriminal ter Svetovno banko.